

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[undu]m: e[st] p[er]sone salute [con]ditio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

super Missus est F. CXXXIII.

terribilis. Hec ille. **O** felix illa apparitio et iocunda nigris q̄ virginis sanctissime taz mirabiliter apparuit gabriel archangel⁹ nouū lenissimū nūciaturus nouū grandissimū: nouū p̄inquisissimū de salute humani generis. **T**ertio cōsideranda est loci ad quē missus est angelus cōgrua nominatio: q̄ missus est in ciuitate galilee cui nomen nazareth. Galilea q̄ppe interpretatur transmigratio. Per hoc ergo q̄ missus est angelus salutis nūcius in galileaz designat q̄ salus fienda p̄ ch̄m: transitura erat de incredulitate iudeoz ad fidem gentiū: q̄ illi q̄ participes esse volūt huiusmodi salutis transmigrare debent a vitijs in virtutes. Nazareth autē interpretatur flos. Cōueniens q̄ppe fuit vt verus flos. i. ch̄us q̄ **E**sa. xj. noiatur flos cōcipere in nazareth. i. in flore: de flore p̄gimtarū: tū flouit. i. tpe floz. **E**t nota hic diligēter et deuote quō dñs paruā ciuitatē nazareth elegit p̄ sua p̄ceptionē p̄pter humilitatē: exēplū: sed in hierlm ciuitatē magna elegit mori: vt doceret nos opprobria coram multis p̄ ipso nō erubescere.

Secundū mysteriū huius

prime nouitatis est persone salutare cōditio. Triplex autē ei⁹ cōditio tangitur in euangelio. cū dicitur ad virginē desponsatā viro cui nomen erat ioseph de domo dauid et nomen virginis maria.

Prima est cōditio incorruptionis.

Secunda est cōditio desponsationis.

Tertia est cōditio noiationis.

Prima igitur est cōditio incorruptionis: q̄ missus est angelus ad virginē. **A**ug⁹. in quodā ser. **O** mirabilis et laudabilis inter feminas in q̄ ab archangelo salutatur virginitas: sola impregnata nec viciata. **H**ec ille. **O** autē p̄ueniens fuerit christuz nati tēporaliter ex virgine declarat br̄us **T**ho. in. iij. par. q̄ xxvij. p̄ tres rationes.

Prima est p̄pter patris dignitatē. **C**ū ei ch̄s de⁹ dei fil⁹: nō decuit ipm̄ aliū h̄re patrē q̄ deū: nō em̄ decens est filiū alicui⁹ nobilissimū p̄ris arbui alteri p̄f̄ ignobili digno. **S**ecunda est p̄ filiū puritatē. **N**ā videmus q̄ flos a radice et virga orit sine corruptione radice aut virge: et splendor

a luce vel sole sine lucis vel solis lesione: et verbū a corde vel mēte sine mentis cōtatione. **C**ū ergo ch̄s sit flos a radice patris descendēs: et cadat lucis eterne et di patris s̄bum: cōueniens fuit vt sine corruptione matr̄ nasceret. **S**ic em̄ caro a s̄bz dei assumpta est vt esset caro s̄bz dei. **I**ta debuit ipsa caro sine m̄is corruptione p̄cipi et nasci. **T**ertia ratio est p̄pter regnatiōis cōformitatē. **N**ā ad hoc facta ē di incarnatio vt h̄ies renascere in filios dei **J**o. j. **D**edit eis potestatem filios dei fieri his qui credūt in noie ei⁹ q̄ nō ex sang. ne. et volū. car. ne. ex volun. viri s̄ et deo nascūt. **P**er carnē fm̄ **A**ico. de **L**yra. hic est intelligenda mulier. **G**en. ij. h̄ nunc os ex ossibus meis et caro de car. m. **Q**uia ergo nasci debebat hoies in filios dei ex deo et ex virgine matre eccl̄na: **J**o et ch̄s q̄ ad h̄ venit vt nos in dei filios regeneraret nasci fm̄ carnē debuit ex virgine. **A**ug⁹. li. de virginitate. **O**portebat caput n̄m̄ in s̄gni miraculo nasci de virgine fm̄ corpus vt signaret sua mēbra fm̄ sp̄m̄ de virgine etā nascitura. **H**ec ille. **D**e hac matr̄ virginitate loquit **A**ug⁹. in quodā ser. intro ducēs ipam virginē sic dicit. **D**icit maria **E**go filiū ḡnauit s̄ virginitatē meā nō violauit. **R**egnū tenuit virginitatē et regē genuit castitatis. **P**orta facta sum celi: anua facta suz filio d̄i. **I**lla porta facta suz clausa quā in visione diuina vidit ezechiel. p̄ pheta. **D**e qua dicit idem pheta (ezech. v. xij. xliij.) **V**idi portā in domo d̄ni clausam et dixit angelus ad me. **P**orta quā vt des non aperietur et homo nō transtet per eam: qm̄ dñs solus intrat et egredietur per eam et clausa erit in eternū. **M**irabilis p̄phetie v̄sio: sed mirabilior est p̄phetie adimpletio. **Q**uidē porta in domo d̄ni clausa nisi q̄ maria s̄go semp̄ erit intacta: **E**t quid est: homo nō transtet per eam nisi ioseph nō cognosceret eā: **E**t quid est: dñs solus intrat et egredietur per eā: nisi q̄ sp̄s s̄ctus impregnabit eam et deus angeloz nascetur per eam: **E**t quid est: clausa erit in eternū: nisi quia maria virgo est ante partum: et virgo post partum. **H**ec **A**ugustinus. **T**riplex testimoniū virginitatis marie iuxta euangelium.

Ber. de annūciatiōe dnica

Primū est testimoniū angelice visitatō
nis: qz. s. missus est angelus ad eā: qz. vt dicit
Hiero. Sēper est angelis cognata virginitas.
Secūm ē solitarie reclusiōis: qz. vt
dicit Chrysostomus. sup illo verbo Ingressus ange
lus ad eā. Inuenit angelus mariā solitariā
zē. Tertiu est modeste discretiōis: qz. ta
cuit et cogitauit q̄lis esset zē. Et deid pau
cis verbis rēdit. Vbi p̄mo apparet virgi
nalis verecūdia: qz. cū audisset turbata est
in sermone zē. Secūdo p̄ginalis prudētia:
qz. cogitabat q̄lis zē. Tertio virginali cō
stantia: cū rēdit: Quō fiet istud zē. Vide
Secūdo est p̄siderāda p̄dicio desponsatō
nis: qz. s. missus est angelus ad virginē de
sponsatā viro zē. Vix noiat: vt dicit Ber.
nō qz. maritus: sed qz. hō virtuosus. Quid z
Ioseph. i. accresces: dicit p̄pter augmentuz
virtutū: z. ad dicit. Et domo dauid: vt p̄ h
manifeste appareat: qm̄ ad hāc virginem
veniebat angelus nūciaturus p̄missiōis diuine q̄ facta fuerat ip̄i Dauid de
chō ex p̄ stirpe nascituro. Voluit at̄ dñs
nasci ex p̄gine q̄dē: s. desponsata p̄pter mul
tas cās: q̄ sunt in triplici differētia.
Queda sumunt ex p̄te pueri iesu. Pri
ma fm̄ Hiero. p̄pter originis declaratiōz
vt fm̄ moze scripturaz gnatio ch̄i p̄ virg
describeret. Secūda fm̄ Amb. p̄pter suspici
tionis remotionē: ne. s. a legis iniuria ince
pisse videret: cū partus in p̄te lege dānare
tur. Tertia fm̄ eundē: p̄pter impugnatō
nis exclusionē: ne. s. herodes z. iudei ch̄im
iuste q̄si de adulterio natū p̄sequerent.
Quarta fm̄ Orige. p̄pter pueri sustentatōz
Vbi z. ioseph dñi nutritor appellat. Qui
ta fm̄ Orige. Hiero. z. Amb. p̄pter myste
riū occultatiōz: vt. s. diabolo celaret.
Itē q̄ncz rōnes sumunt ex p̄te matris.
Prima fm̄ Amb. p̄pter infamie euitatōz
ne grauida apparet infamaret. et iō pot
p̄misit dñs qz. de ortu suo qz. de m̄ris pu
dore dubitaret. Secūda fm̄ Beda z. Hier.
p̄pter pene euitatiōez: ne. s. tanq̄ adultera
lapidaret. Tertia fm̄ Hiero. z. Aug. p̄pter
solaciū sustentatiōez: vt. s. viri misterio fun
geret fugiēs i egyptū z. inde rediēs. Quar
ta fm̄ Glo. ad fidei roboratiōez. Innupta
em̄ pregnās mētiri videret: nec ei si se vir
ginē p̄ceret/crederet. Quinta p̄pter singlo
rū itatū participatiōē: vt. s. m̄ dñi b̄re

allqd̄ cuiuslibz status. s. virginitatē: m̄
monij: z. viciatit. Itē q̄ncz rōnes sumū
tur ex p̄te alioz. Prima p̄pter excusatiōis
remotōez: ne impudēs p̄beret velamē excu
satiōis: cū etiā ip̄a m̄ dñi infamata videret.
Secūda p̄pter m̄rimoniū approbandū
p̄tra futuros hereticos m̄rimoniū dānā
re volētes. Tertia p̄pter opprobriū ablatō
nē: vt. s. ab oī gradu femiaz tolleret oppro
briū qd̄ in eua incurrerat. Quarta p̄pter
exēpli p̄mediatiōez: vt vicz videret tacita
desponsatiōe ne an p̄uentiōez libez cētrā
ire ad meliora vota. Quinta est p̄pter mys
terij declaratiōez: qz. s. ip̄i ch̄i desponsata
eccl̄ia q̄ virgo est imaculatā sine ruga. Itē
aut̄ fm̄ Chrysostomus. dicit virgo m̄ dei fabio
lignario fuit desponsata. qz. ch̄is eccl̄ie p̄p̄
sus oim̄ salutē p̄ lignū crucis opari dēbat
Et fm̄ Aug. Ch̄ius natus ex m̄re q̄ fabio
desponsata erat oim̄ carnalis nobilitatē
moze extinxit. Tertio ē p̄siderāda p̄
ticipatiōis. qz. in euāgelio subdit: Et no
mē p̄ginis Maria. Expositiōez huius
vide s. in ser. de salutatōe angelica in fine
p̄me p̄mediatiōis.

Tertiu mysteriū huius
p̄me nouitatē est in solite salutatōis exp̄
sio q̄ h̄i in euāgelio ibi: Et ingressus an
gelus ad eā dixit: Ave gr̄a plena dñs tecū
cū b̄ndicta tu in m̄lteribz. Sup illo verbo
Ingressus angelus ad eā: dicit Chrysostomus.
Inuenit angelus mariā nō foris vagantē: sed
solitariā z. p̄replatiōi vacātē. Hec ille.
Ber. Erat em̄ in eius p̄posito fugere bo
minū frequētiā: vitare colloq̄ne vt orā
tis turbaret silentiū: vel p̄tinētis callitas
fbarer. Hec ille. Quocōtra. qz. Dina vu
gari voluit: corrupta est. Gene. xxxij. De
tali muliere dicit Prover. vij. Mulier vag
detis impatiēs zē. vide ibi. Nō sic vtiq̄
sic vagabat maria quē admōdū dicitur in
domo clausa mābar. Sciebat vtiq̄ qz. sol
litudō est amica vere innocētiē obfuitatiō
P̄p̄t qd̄ Iohānes baptista fugit in erem
mū. Itē ē amica duote p̄replatiōi. Terc
tū. Sedebit solitariū z. tacēbit: qz. leuabit
se sup se. Itē est amica sp̄uali visitatiōi. p̄
Ecce elōgauit fugiēs z. mansit in solitariū.
expectaba eū qui saluū me fecit a p̄p̄t
numitate spūs z. tēp̄tate. Erat itaq̄ vti